

NAV Møre og Romsdal Bedriftsundersøkelsen 2022

Hovedfunn:

- Det er svært stor mangel på arbeidskraft i Møre og Romsdal, estimert til 4 700 arbeidstakere. Dette er 900 flere enn på samme tid i fjor, og 1 300 flere enn før koronapandemien i 2020.
- Rekrutteringsutfordringene er størst innen helse- og sosialtjeneste (1 243 personer), bygge- og anleggsvirksomhet (826 personer) og sjåføyrerker (371 personer).
- 28 prosent av bedriftene har ikke lyktes å rekruttere ønsket kompetanse.
- 27 prosent av bedriftene venter å øke bemanningen.
- 9 prosent av bedriftene venter en reduksjon i antall ansatte.
- 41 prosent vil ansette personer med nedsatt funksjonsevne eller hull i CV-en, 36 prosent er usikre, mens bare 23 prosent sier nei til dette.

Innhold

NAV Møre og Romsdal Bedriftsundersøkelsen 2022	1
Oppsummering.....	3
Hovedfunn	3
Metode	3
Arbeidsmarkedet i Møre og Romsdal.....	4
Jobb til personer med hull i CV-en eller nedsatt funksjonsevne.....	5
Sysselsettingsforventninger	7
Nettoendring	8
Rekutteringsutfordringer	10
Mangel på arbeidskraft	12
Mangel på arbeidskraft – fordelt på næring	13
Mangel på arbeidskraft – etter yrke.....	14

Oppsummering

Bedriftsundersøkelsen er NAVs årlige temperaturmåling av situasjonen i arbeidsmarkedet. Nesten 700 bedrifter har gitt oss tilbakemeldinger, tilsvarende en svarprosent på 63. Undersøkelsen gir oss svar på hvordan bedriftene tror de vil utvikle seg med tanke på antall ansatte det neste året og om de har hatt rekrutteringsutfordringer de siste tre månedene. Dette gir oss en god pekepinn på bedriftenes samlede fremtidsstro. Vi kan ut fra svarene bedriftene gir beregne hvor stor mangelen på arbeidskraft er, og i hvilke yrker det er vanskeligst å rekruttere til.

Det viktigste med bedriftsundersøkelsen er at den viser trender og utvikling over tid. Om bedriftene er mer eller mindre optimistiske enn før, om mangelen på arbeidskraft øker eller minker, og om det er endringer i yrker der det er vanskelig å rekruttere. Undersøkelsen gir, i likhet med mye annet som utvikling i arbeidsledighet, utvikling på stillingsmarkedet og andre undersøkelser, et viktig bidrag for forståelsen av situasjonen på arbeidsmarkedet.

I tillegg har vi i år også spurt bedriftene om det er det aktuelt å gi personer med tilretteleggingsbehov og/eller hull i CV-en jobbmulighet.

Hovedfunn

Det viktigste resultatet i bedriftsundersøkelsen er hvilke forventninger bedriftene har til endring av antall ansatte, utvikling av mangel på arbeidskraft og oversikten over hvilke yrker bedriftene har vanskeligheter med å rekruttere til.

27 prosent av bedriftene i Møre og Romsdal forventer flere ansatte om ett år, mens 9 prosent venter en reduksjon. Det er mer optimistiske svar enn de siste årene, og vi må helt tilbake til 2008 for å finne en høyere andel bedrifter som forventer økning i antall ansatte.

De siste årene er det blitt vanskeligere å rekruttere ønsket kompetanse. I år svarte 28 prosent av bedriftene at de over en tremåneders periode ikke har lyktes å rekruttere ønsket kompetanse. Mangelen på arbeidskraft i fylket vårt er beregnet til over 4 700 arbeidstakere. Det er den høyeste mangelen vi har målt de siste 10 årene, og rundt 900 høyere enn i fjor. Det er innen helserelaterte yrker det er størst mangel på arbeidskraft, men det er også stor mangel innen flere sjåføryrker og innen mange håndverksfag.

41 prosent av bedriftene sier det er aktuelt å ansette personer med tilretteleggingsbehov eller hull i CV, mens 36 prosent er usikre. Bare 23 prosent av bedriftene svarer nei.

Metode

I Møre og Romsdal er det trukket et utvalg på 1 092 bedrifter ut av en populasjon på 7 085 bedrifter i fylket med tre eller flere ansatte. 690 bedrifter har svart, noe som gir en svarprosent på 63 prosent. Bedriftene svarte på undersøkelsen fra februar til midten av mars.

Vi har spurt om bedriftene har gjort forsøk på å rekruttere ønsket arbeidskraft de siste tre månedene, om de har lyktes i å rekruttere noen i det hele tatt, eller ansatt noen med annen eller lavere kompetanse. I tillegg spurte vi om hvilke yrker dette gjelder og om grunnen til rekrutteringsvanskene var mangel på kvalifiserte søkere. Vi spurte også om bedriftene forventer flere, like mange eller færre ansatte om ett år. I år har vi også med et spørsmål rundt rekruttering av personer med tilretteleggingsbehov eller hull i CV-en.

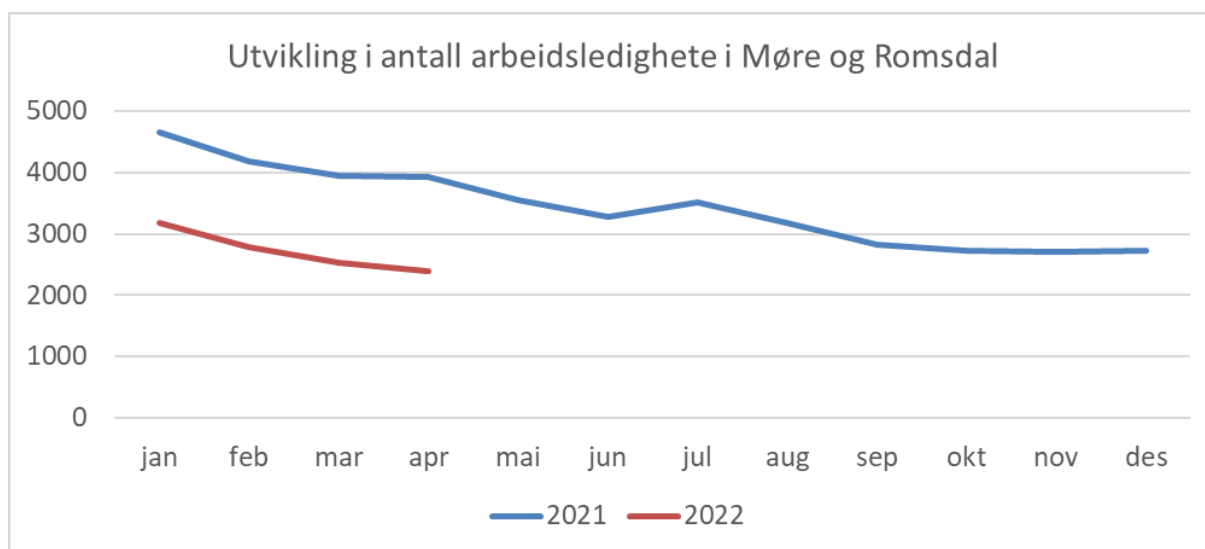
Resultatene i bedriftsundersøkelsen er basert på svarene fra et utvalg bedrifter og konklusjonen kan bli feil om ikke svarene er representative. Spesielt gjelder dette beregnede tall på region og næringsnivå der resultatene er basert på svarene fra færre bedrifter.

Arbeidsmarkedet i Møre og Romsdal

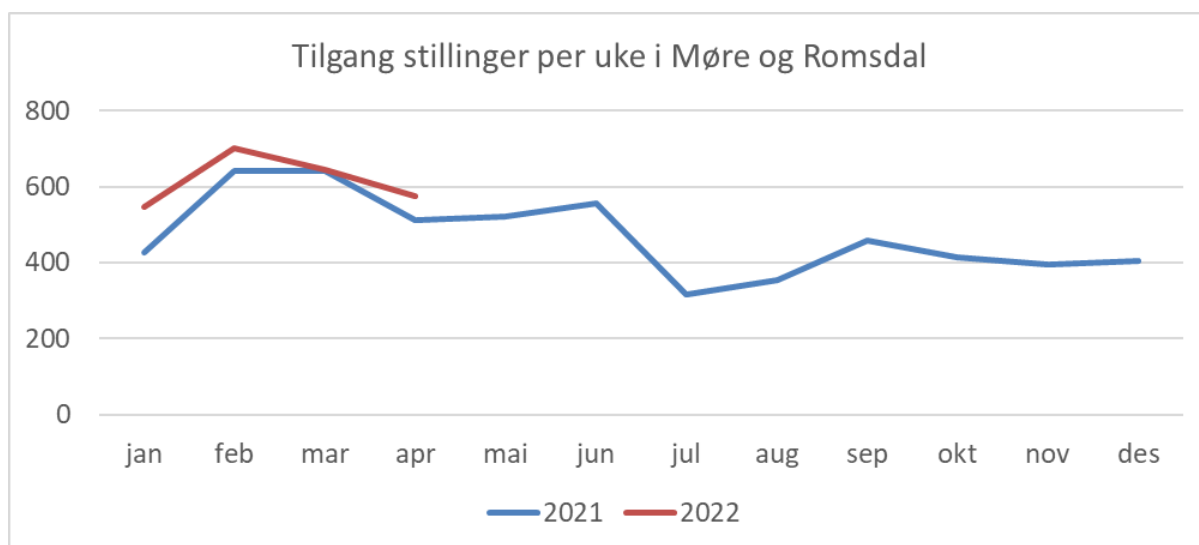
Gjennom registertall på arbeidsledige og stillinger, vår direktekontakt med arbeidsgivere, tidligere års bedriftsundersøkelser og gjennom andre undersøkelser, har NAV en god oversikt over mye av det vi etterspør i årets bedriftsundersøkelse. Vi forventet derfor at bedriftsundersøkelsen ville bekrefte at det er stor mangel på arbeidskraft.

Arbeidsledigheten var i april 2022 lavere enn før koronapandemien, og vi må helt tilbake til 2012 for å finne en like lav ledighet som nå. Samtidig har vi et høyt antall utlyste og direkte meldte stillinger. Vi opplever det som utfordrende å skaffe arbeidsgivere den kompetansen de etterspør. NAV prioriterer derfor nå både å øke kompetansen til de som ikke har arbeid, samt at vi jobber med å inkludere personer med ulike utfordringer inn i arbeidsmarkedet. Det er også bakgrunnen for at vi i år har med et spørsmål om å ansette personer med hull i CV-en eller nedsatt funksjonsevne.

Figur 1: Antall arbeidsledige

Figur 2: Tilgang stillinger per uke

Jobb til personer med hull i CV-en eller nedsatt funksjonsevne

Inkludering av personer med ulike utfordringer inn i arbeidsmarkedet er et satsingsområde for NAV og Norge, jamfør begrepet inkluderingsdugnaden som Erna Solberg lanserte. Vi ønsker å vite hva bedriftene tenker om dette, og har derfor tatt inn et spørsmål om inkludering i bedriftsundersøkelsen.

Det vi spør om er «Er det aktuelt å gi personer med tilretteleggingsbehov og/eller hull i CV-en jobbmulighet i din virksomhet». 41 prosent av bedriftene svarer ja på dette spørsmålet, mens 37 prosent er usikre. Blant de 23 prosentene som svarer nei på dette kan det og være bedrifter som svarer nei fordi det ikke er aktuelt å ta inn noen, hverken med eller uten utfordringer.

Med over 7 000 bedrifter i fylket med minst 3 ansatte gjør dette at det bør være gode muligheter å få mange med utfordringer ut i arbeid. Flere av de større bedriftene vil kunne inkludere flere, noe vi allerede har mange eksempler på.

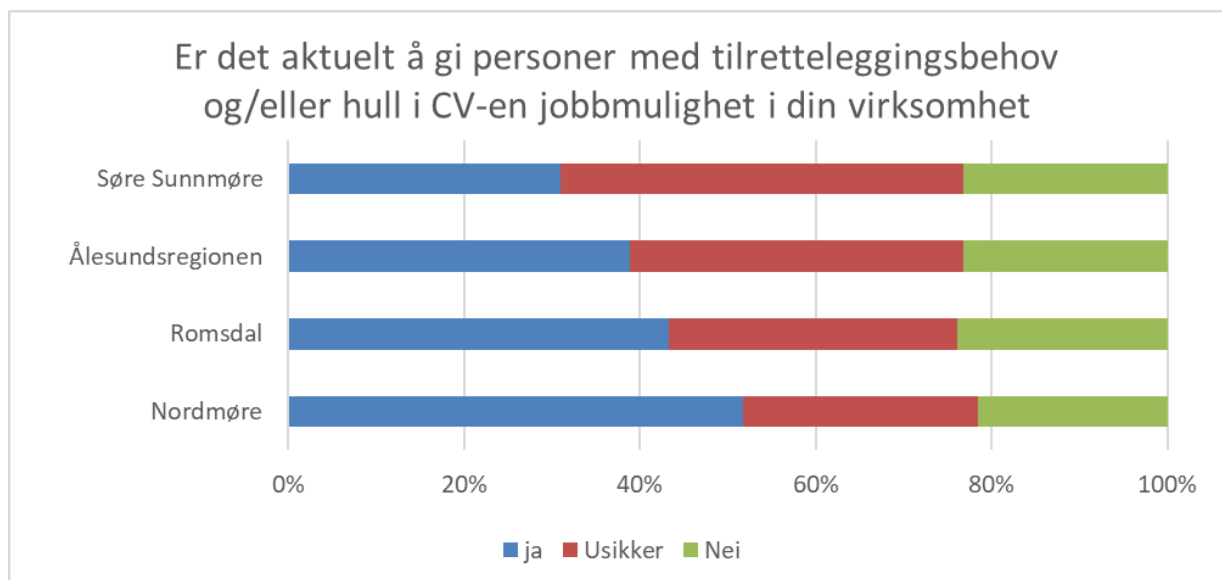
Tabell 1: Er det aktuelt å gi personer med tilretteleggingsbehov og/eller hull i CV-en jobbmulighet i din virksomhet, fordelt på næring.

Næringsgruppe SN2007	Ja	usikker	Nei
Jordbruk, skogbruk og fiske	43 %	20 %	37 %
Bergverksdrift og utvinning	14 %	41 %	46 %
Nærings- og nytelsemidler	42 %	44 %	15 %
Tekstil- og lærvarer	57 %	27 %	16 %
Trevarer	35 %	53 %	12 %
Treforedling og grafisk prod.	40 %	20 %	40 %
Petroleum og kjemiske prod.	37 %	57 %	7 %
Prod. av annen industri	41 %	41 %	18 %
Prod. av metallvarer	16 %	56 %	28 %
Prod. av maskiner og utstyr	48 %	24 %	28 %
Prod. av elektriske og optiske produkter	43 %	34 %	23 %
Elektrisitet, vann og renovasjon	43 %	36 %	21 %
Bygge- og anleggsvirksomhet	48 %	23 %	30 %
Varehandel, motorvognreparasjoner	50 %	30 %	20 %
Transport og lagring	48 %	30 %	22 %
Overnattings- og serveringsvirksomhet	45 %	45 %	9 %
Informasjon og kommunikasjon	40 %	45 %	15 %
Finansierings- og forsikringsvirksomhet	14 %	43 %	43 %
Eiendomsdrift, forretningsmessig og faglig tjenesteyting	26 %	44 %	30 %
Offentlig forvaltning	39 %	42 %	19 %
Undervisning	46 %	29 %	25 %
Helse- og sosialtjeneste	39 %	41 %	20 %
Personlig tjenesteyting	22 %	58 %	19 %
Totalt	41 %	36 %	23 %

Bedriftene på Nordmøre svarer mest positivt på spørsmålet om å gi personer med tilretteleggingsbehov og/eller hull i CV-en jobbmulighet. Deretter følger Romsdal, Ålesundsregionen og Søre Sunnmøre.

Bedriftene er mer usikre jo lenger vest i fylket vi kommer, for når vi ser på andelen som svarer nei er den ganske lik i hele fylket.

Figur 3: Er det aktuelt å gi personer med tilretteleggingsbehov og/eller hull i CV-en jobbmulighet i din virksomhet, fordelt på område

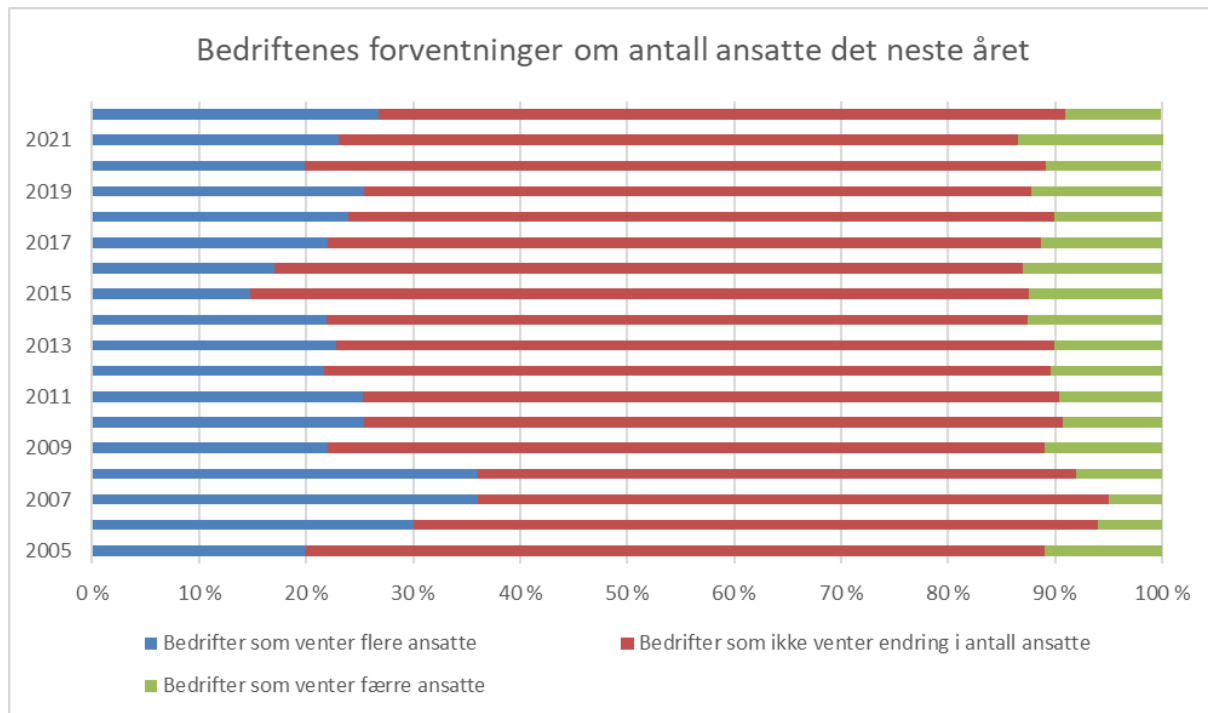

Syssettingsforventninger

Ett år frem i tid forventer 27 prosent av bedriftene å ha flere ansatte enn i dag, mens 9 prosent av bedriftene forventer en reduksjon i antall ansatte. Dette er en økning i forventningene sammenlignet med de siste årene, og vi må helt tilbake til 2008 før vi finner en større andel som forventer flere ansatte.

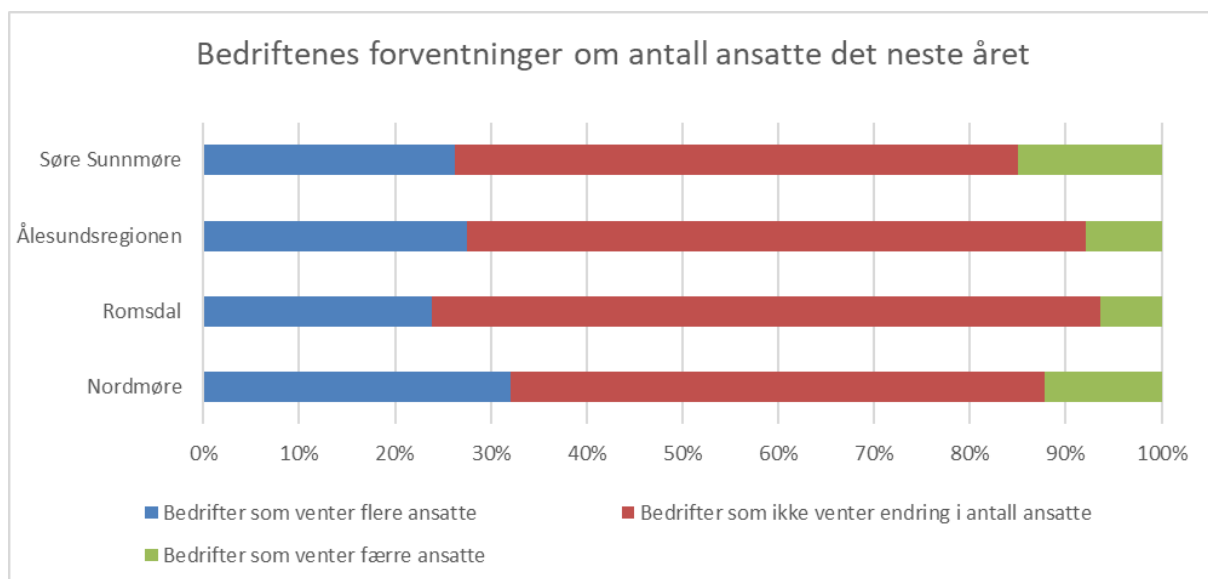
Dette betyr at det i Møre og Romsdal er om lag 1 900 bedrifter med tre eller flere ansatte som forventer en økning i antall ansatte, mens drøyt 600 forventer færre ansatte.

Figur 4: Bedriftenes forventninger om endringer i antall ansatte i Møre og Romsdal

Høyest andel bedrifter som venter flere ansatte om ett år finner vi på Nordmøre. Lavest andel bedrifter som venter en nedgang i antall ansatte finner vi i Romsdal.

Figur 5: Bedriftenes forventninger om endringer i antall ansatte i ulike geografier i fylket.

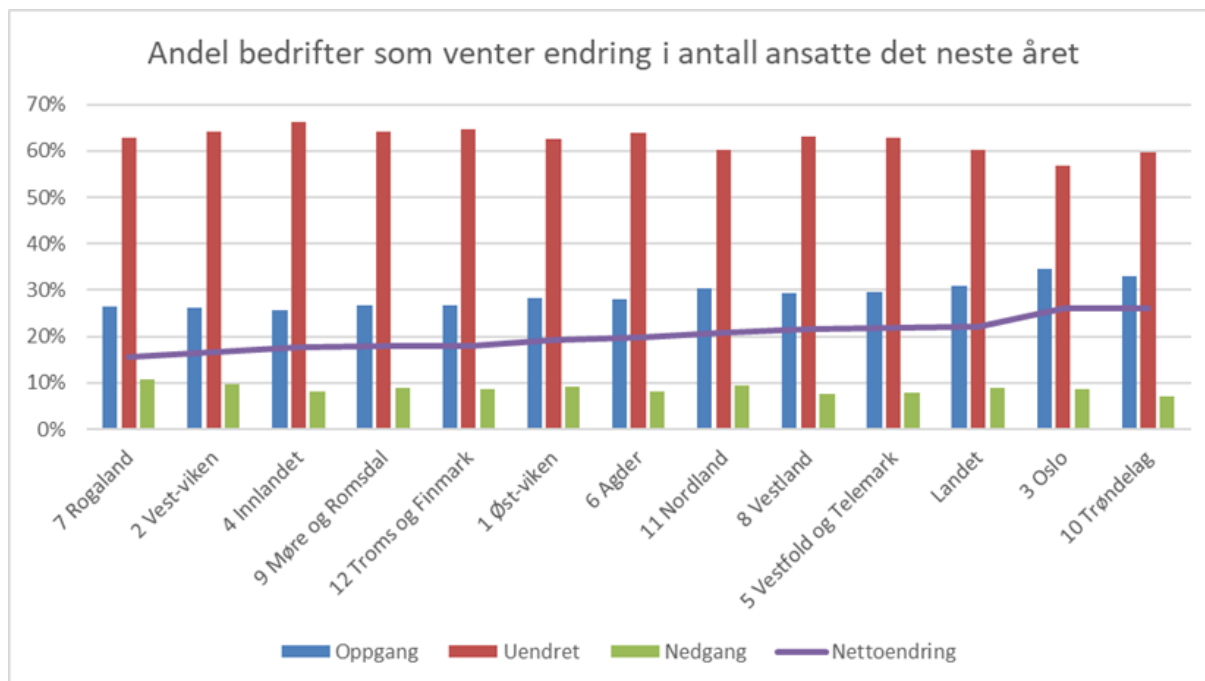

Nettoendring

Differansen mellom andel bedrifter som venter økning i antall ansatte og bedrifter som venter reduksjon i antall ansatte kaller vi for nettoendring. I Møre og Romsdal har vi en andel på 27 prosent som venter en økning i antall ansatte, mens 9 prosent venter en nedgang. Nettoendringen blir da 18 prosent.

Bedriftene i de ulike fylkene svarer i år ganske likt om utviklingen i antall ansatte det neste året. Oslo og Trøndelag skiller seg ut ved å være noe mere optimistiske i forhold til dette enn de andre fylkene

Figur 6: Bedriftenes forventninger om endringer i antall ansatte i ulike fylker.

Blant industribedriftene i Møre og Romsdal det 32 prosent* som venter en økning i antall ansatte neste år, mens 9 prosent venter en nedgang. Dette gir en nettoendring på 22 prosent, som er lavere enn industrien i landet som har en nettoendring på 31 prosent. I bygge- og anleggsvirksomhet er nettoendringen 36 prosent, mens den innen helse- og sosialtjeneste bare er 6 prosent.

Innen enkelte næringer er det få bedrifter som har svart, og det er derfor stor usikkerhet knyttet til tallene.

* Avrundet til nærmeste hele tall

Tabell 2: Bedriftenes forventninger om endringer i antall ansatte fordelt på næring.

Næringsgruppering SN2007	Resultater i Møre og Romsdal				Landet
	Oppgang	Uendret	Nedgang	Nettoøkning	Nettoøkning
Jordbruk, skogbruk og fiske	14 %	71 %	14 %	0 %	9 %
Bergverksdrift og utvinning	50 %	33 %	17 %	33 %	29 %
Industrien samlet	32 %	59 %	9 %	22 %	31 %
Nærings- og nytelsemidler	18 %	82 %		18 %	18 %
Tekstil- og lærvarer	33 %	67 %		33 %	22 %
Trevarer	33 %	67 %		33 %	31 %
Treforedling og grafisk produksjon		100 %		0 %	11 %
Petroleum og kjemisk produksjon	50 %	50 %		50 %	35 %
Produksjon av annen industri	44 %	44 %	11 %	33 %	27 %
Produksjon av metallvarer	33 %	67 %		33 %	37 %
Produksjon av maskiner og utstyr	31 %	50 %	19 %	13 %	34 %
Produksjon av elektriske og optiske produkter	100 %			100 %	51 %
Elektrisitet, vann og renovasjon	11 %	78 %	11 %	0 %	23 %
Bygge- og anleggsvirksomhet	46 %	44 %	10 %	36 %	34 %
Varehandel, motorvognreparasjoner	26 %	70 %	4 %	21 %	18 %
Transport og lagring	7 %	70 %	23 %	-17 %	17 %
Overnattings- og serveringsvirksomhet	43 %	50 %	7 %	36 %	44 %
Informasjon og kommunikasjon	46 %	55 %		46 %	47 %
Finansierings- og forsikringsvirksomhet	50 %	50 %		50 %	28 %
Eiendomsdrift, forretningsmessig og faglig tjenesteyting	40 %	60 %		40 %	32 %
Offentlig forvaltning	23 %	73 %	4 %	19 %	10 %
Undervisning	14 %	57 %	29 %	-14 %	1 %
Helse- og sosialtjeneste	17 %	72 %	11 %	6 %	9 %
Personlig tjenesteyting	17 %	72 %	11 %	6 %	21 %
I alt	27 %	64 %	9 %	18 %	22 %

Rekrutteringsutfordringer

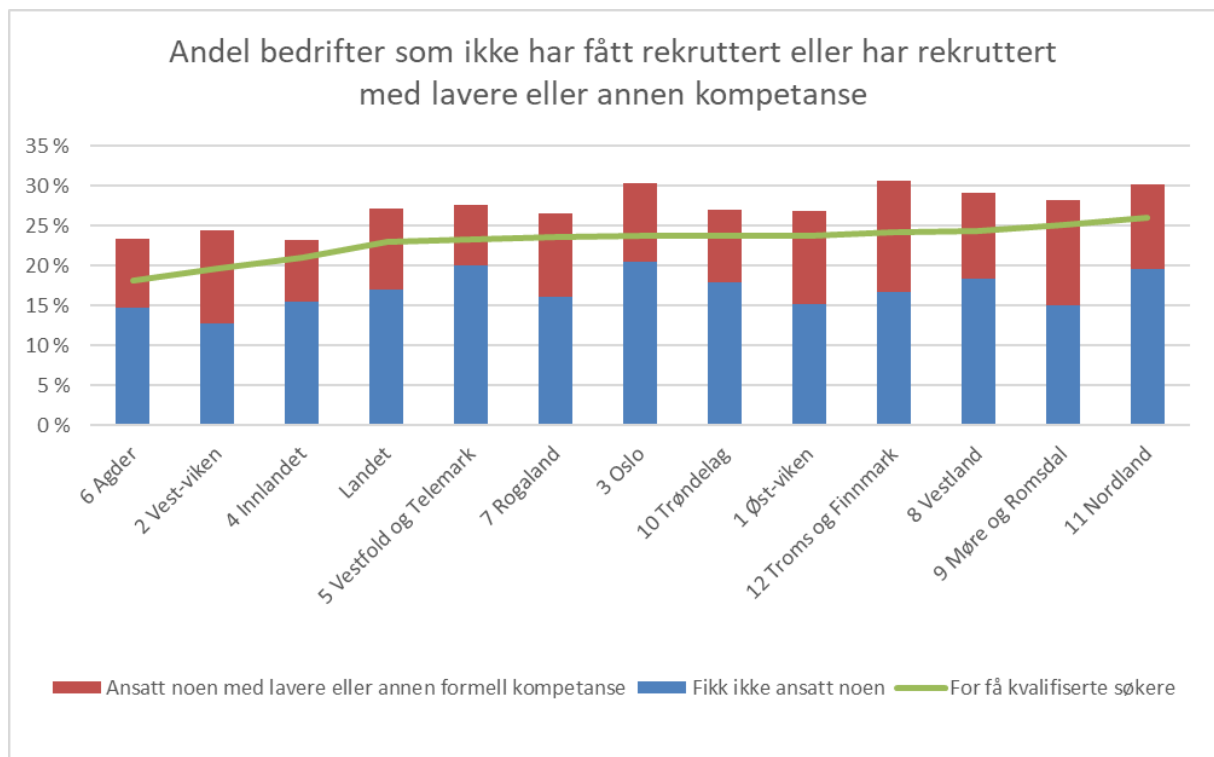
Bedriftene blir spurt om de i løpet av de siste 3 månedene har forsøkt å rekruttere arbeidskraft uten å få tak i rett eller ønsket kompetanse. Deretter ble de spurt om dette skyldes ingen eller for få kvalifiserte søkere. Til slutt spør vi om hvilke yrker og antall dette dreier seg om.

28 prosent av bedriftene i Møre og Romsdal svarer at de ikke har lyktes å rekruttere ønsket kompetanse de siste 3 månedene, det vil si at de enten ikke har ansatt noen i det hele tatt, eller de har måttet rekruttert personer med lavere eller annen kompetanse.

15 prosent av bedriftene har ikke ansatt noen til den ledige stillingen, mens 13 prosent har ansatt personer med lavere/annen kompetanse enn ønsket.

25 prosent av bedriftene svarer at den mislykkede rekrutteringen skyldes mangel på kvalifiserte søkere.

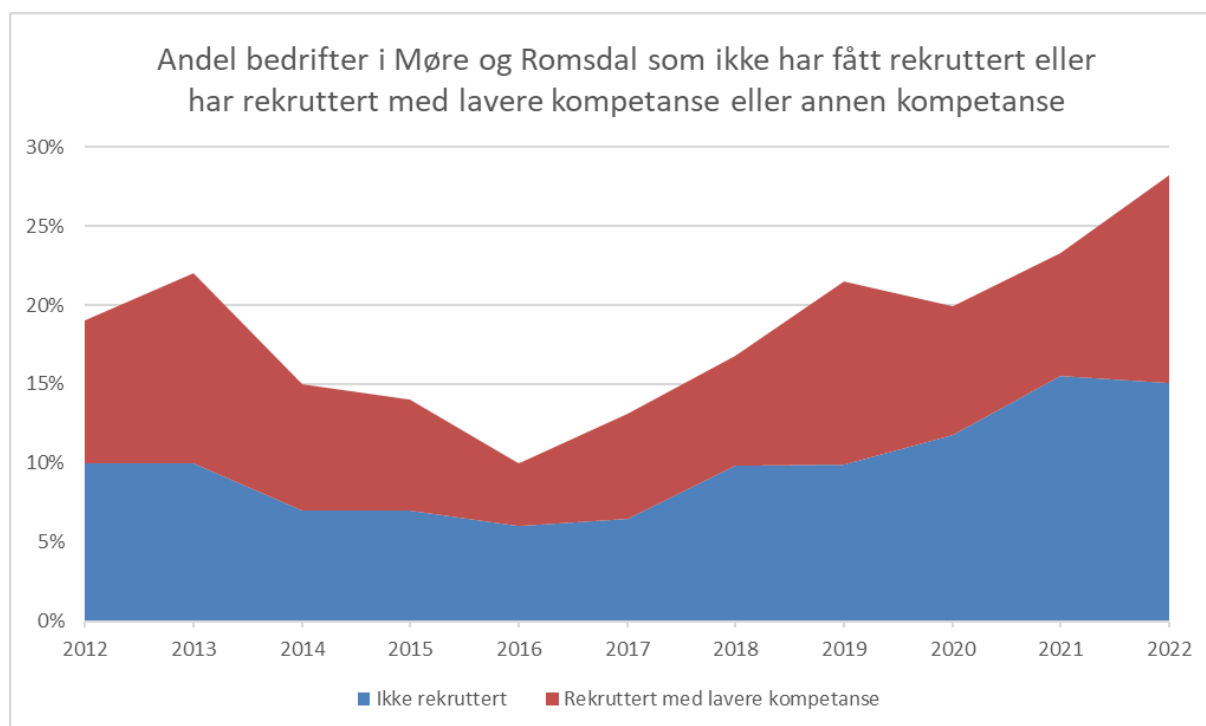
Figur 7: Andel bedrifter i som ikke har lyktes i å rekruttere ønsket kompetanse, fordelt på fylker.

Det er ganske lik andel bedrifter som ikke har fått rekruttert ønsket kompetanse i det ulike fylkene., men Agder, Vest-Viken og Innlandet har en lavere andel enn resten.

Andelen bedrifter i Møre og Romsdal som enten ikke har fått rekruttert noen, eller har ansatt med lavere eller annen kompetanse, har økt de siste årene. Andelen sank fra 2012 til 2016, men etter det har de, med et lite unntak i 2020, økt frem til i dag. Andelen på 28 prosent i 2022 er den høyeste vi har målt de siste 10 årene.

Når det er 690 som har svart på undersøkelsen, og 28 prosent av disse har svart at de har hatt disse rekrutteringsutfordringene, så blir det stor usikkerhet når vi fordeler på 22 ulike næringer. Tallene for landet blir mer hardføre. I næringen helse- og sosialtjenester, som består av mange ulike firmaer fordelt blant annet på kommunale bedrifter, ser vi at hele 44 prosent av ikke har fått rekruttert ønsket kompetanse.

Figur 8: Andel bedrifter i Møre og Romsdal som ikke har lyktes i å rekruttere ønsket kompetanse.**Tabell 3: Andel bedrifter i Møre og Romsdal som ikke har lyktes i å rekruttere ønsket kompetanse, fordelt på næring.**

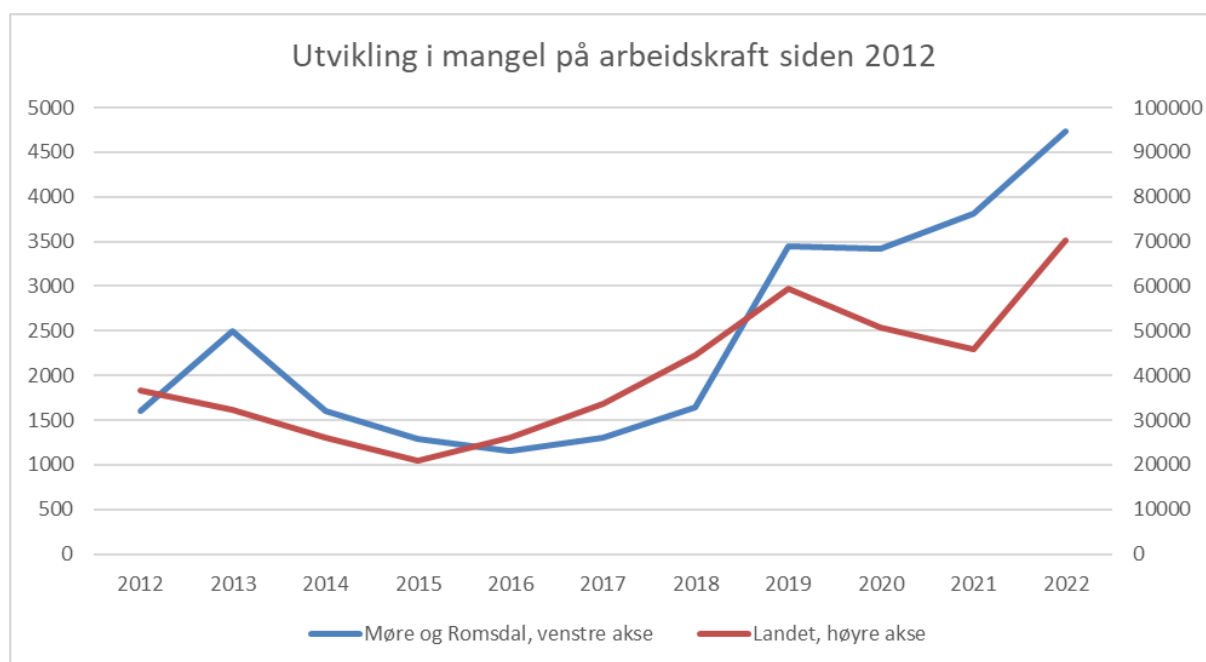
Næringsgruppering SN2007	Møre og Romsdal			Landet		
	Ja, vi fikk ikke ansatt noen	Vi fikk ikke ansatt noen med de kvalifikasjonene vi søkte etter, men har ansatt noen med lavere eller annen formell kompetanse	Nei	Ja, vi fikk ikke ansatt noen	Vi fikk ikke ansatt noen med de kvalifikasjonene vi søkte etter, men har ansatt noen med lavere eller annen formell kompetanse	Nei
Jordbruk, skogbruk og fiske	5 %	5 %	90 %	8 %	5 %	87 %
Bergverksdrift og utvinning	40 %		60 %	29 %	8 %	64 %
Industri, samlet	13 %	15 %	72 %	16 %	11 %	74 %
Nærings- og nytelsemidler	8 %	8 %	83 %	13 %	11 %	76 %
Tekstil- og lærvarer			100 %	6 %		94 %
Trevarer			100 %	12 %	9 %	79 %
Treforedling og grafisk prod.			100 %	6 %		94 %
Petroleum og kjemiske prod.		33 %	67 %	7 %	11 %	82 %
Prod. av annen industri	13 %	25 %	63 %	13 %	13 %	75 %
Prod. av metallvarer	14 %	14 %	71 %	20 %	12 %	68 %
Prod. av maskiner og utstyr	19 %	13 %	69 %	21 %	12 %	67 %
Prod. av elektriske og optiske produkter			100 %	14 %		86 %
Elektrisitet, vann og renovasjon			100 %	9 %	6 %	85 %
Bygge- og anleggsvirksomhet	35 %	7 %	58 %	21 %	11 %	68 %
Varehandel, motorvognreparasjoner	13 %	4 %	83 %	10 %	8 %	82 %
Transport og lagring	3 %	16 %	81 %	16 %	9 %	75 %
Overnattings- og serveringsvirksomhet	17 %	21 %	62 %	17 %	16 %	67 %
Informasjon og kommunikasjon	10 %	10 %	80 %	19 %	11 %	71 %
Finansierings- og forsikringsvirksomhet			100 %	6 %	4 %	90 %
Eiendomsdrift, forretningsmessig og faglig	19 %	12 %	69 %	14 %	7 %	79 %
Offentlig forvaltning	7 %		93 %	17 %	6 %	77 %
Undervisning	17 %	22 %	61 %	16 %	18 %	66 %
Helse- og sosialtjeneste	16 %	28 %	56 %	28 %	13 %	59 %
Personlig tjenesteyting		6 %	94 %	11 %	6 %	83 %
I alt	15 %	13 %	72 %	17 %	10 %	73 %

Mangel på arbeidskraft

Vi har spurt bedriftene som ikke fikk ansatt, eller som ansatte med lavere eller annen kompetanse grunnet ingen eller for få kvalifiserte søkere de siste tre måneder, om hvor mange og hvilke yrker det dreier seg om. Dette antallet blir også kalt mangel på arbeidskraft. Dette er på mange måter det viktigste punktet i bedriftsundersøkelsen.

Mangelen av arbeidskraft i Norge er beregnet til rundt 70 000, mens det tilsvarende tallet for Møre og Romsdal er litt over 4 700. Mangelen på arbeidskraft har vokst både i Møre og Romsdal og i landet det siste året.

Figur 9: Mangel på arbeidskraft i Møre og Romsdal siden 2012.

Mangel på arbeidskraft – fordelt på næring

Det er bedriftene innen næringene helse- og sosialtjeneste og bygge- og anleggsvirksomhet det er størst mangel på arbeidskraft i Møre og Romsdal.

Tabell 4: Mangel på arbeidskraft, fordelt på næring.

Næringsgruppe SN2007	Møre og Romsdal	Mangel hele landet
Jordbruk, skogbruk og fiske	44	1 097
Bergverksdrift og utvinning	155	571
Nærings- og nytelsemidler	88	1 152
Tekstil- og lærvarer	4	40
Trevarer	12	254
Treforedling og grafisk prod.	4	69
Petroleum og kjemiske prod.	15	140
Prod. av annen industri	58	391
Prod. av metallvarer	101	941
Prod. av maskiner og utstyr	225	1 285
Prod. av elektriske og optiske produkter	3	241
Elektrisitet, vann og renovasjon	30	389
Bygge- og anleggsvirksomhet	826	13 692
Varehandel, motorvognreparasjoner	449	6 697
Transport og lagring	481	3 894
Overnattings- og serveringsvirksomhet	205	6 058
Informasjon og kommunikasjon	32	2 647
Finansierings- og forsikringsvirksomhet	14	325
Eiendomsdrift, forretningsmessig og faglig tjenesteyting	492	8 859
Offentlig forvaltning	43	1 049
Undervisning	157	2 600
Helse- og sosialtjeneste	1 243	16 101
Personlig tjenesteyting	60	1 758
Totalt	4 741	70 250

Mangel på arbeidskraft – etter yrke

Det er blant helserelaterte yrker det er størst mangel på arbeidskraft i Møre og Romsdal.

Tabell 5: Mangel på arbeidskraft, fordelt på yrker.

Yrker	Møre og Romsdal	Hele landet
Sykepleiere	441	5 894
Andre montører	327	1 208
Andre helseyrker	256	2 616
Helsefagarbeidere	218	2 603
Lastebil- og trailersjåfører	208	1 110
Tømrere og snekkere	191	3 790
Andre salgsmedarbeidere	116	1 529
Anleggsmaskinførere	107	527
Butikkmedarbeidere	103	1 508
Bussjåfører og trikkeførere	97	492
Legespesialister	92	1 185
Telefon- og nettselgere	75	1 126
Gatekjøkken- og kafémedarbeidere mv.	72	1 047
Grunnskolelærere	69	1 051
Bil-, drosje- og varebilførere	66	343
Vernepleiere	61	882
Sveisere	60	831
Spesialsykepleiere	57	609
Andre personlige tjenesteytere	57	2 422
Rørleggere og VVS-montører	57	1 110
Kokker	54	2 173
Betongarbeidere	54	1 095
Anleggsmaskin- og industrimekanikere	54	732
Montører av mekaniske produkter	53	281
Kontorarbeidere	51	891
Elektrikere	46	908
Vektene	41	584
Overflatebehandlere og lakkerere	40	872
Montører av elektriske og elektroniske produkter	39	212
Andre håndverkere	38	921
Servitører	37	1 407
Andre bygningsarbeidere	36	745
Andre ingeniører	34	515
Isolatører mv.	32	697
Platearbeidere	30	465
Renholdere i bedrifter	30	501
Andre pleiemedarbeidere	29	394
Ambulansepersonell	27	329
Barnehage- og skolefritidsassistenter mv.	27	323
Yrkesfaglærere	26	402
Andre administrative ledere	25	348
Andre yrker	1 198	23 560
Totalt	4 731	70 238